

Anbefalt eHelsekompetanse

”Anbefalt e-
helsekompetanse” er
publisert – men hva
trenger helsepersonell
av digital kompetanse?

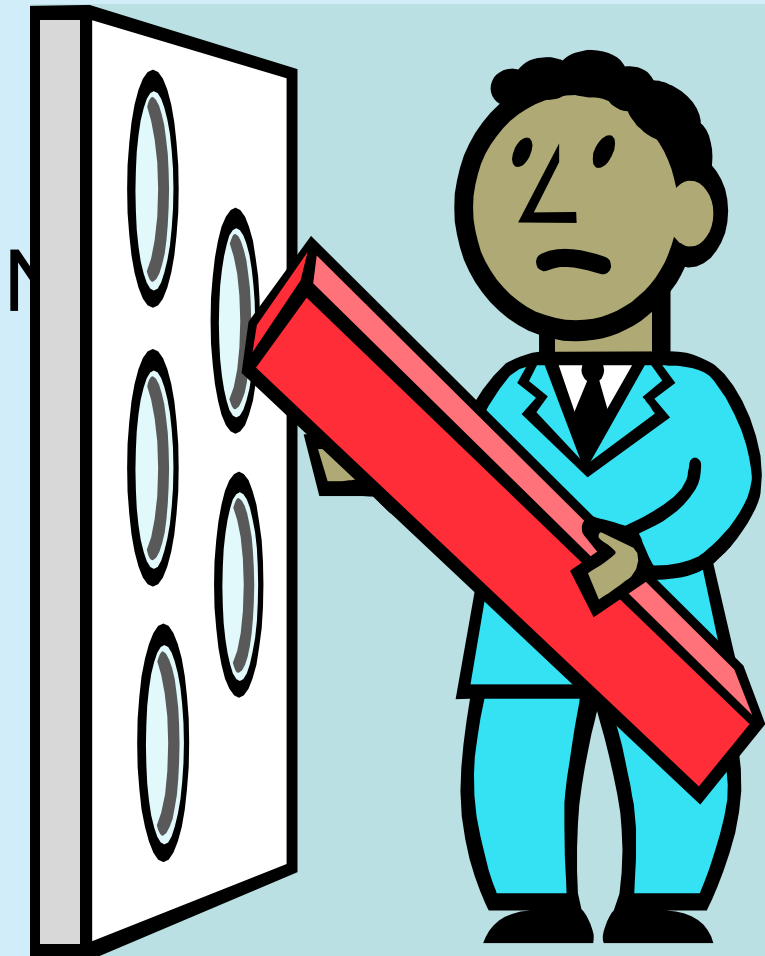
26.oktober 2010

Disposisjon

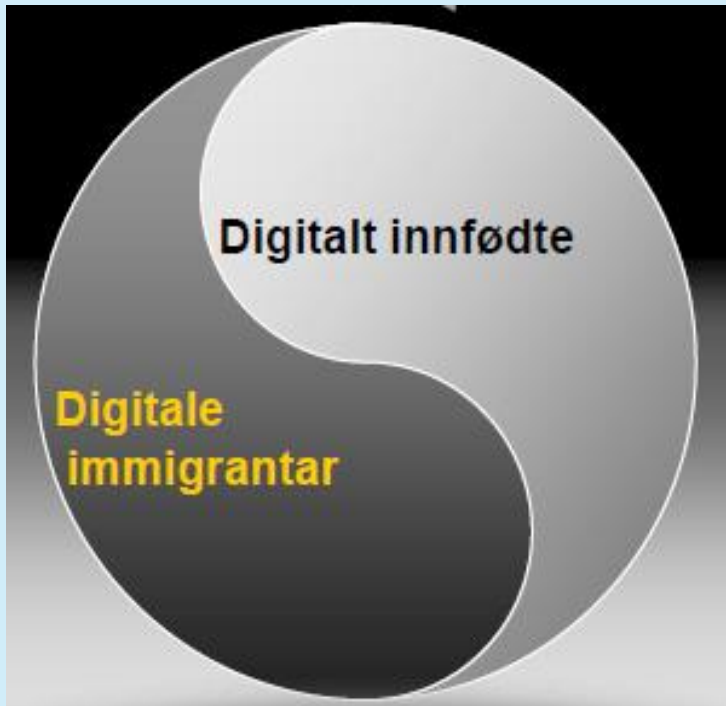
- Forventninger og kompetanse
 - I arbeidslivet
 - I utdanningssektoren
- Anbefalt eHelsekompetanse
- Involverte aktører i eHelse
- Oppsummering

Forventninger til eHelsekompetanse?

Kompetansehull?

Digitalt gap

?

Digital revolusjon

Et "digitalisert samfunn" som bare er 10 år gammelt...

KITH

~samhandling for helse og velferd

Pilotprosjekt Datakortet "eHelsetesten"

Akershus Universitetssykehus

Kartlegging (21 personer)

- Ingen besto

eHelsetesten (18 personer)

- 13 besto
- Fem besto ikke

Arendal kommune

Kartlegging (20 personer)

- Fire besto

eHelsetesten (17 personer)

- Ti besto
- Åtte besto ikke

Spørreundersøkelse i Helse Sør-Øst om ansattes kompetanse og holdninger til informasjonssikkerhet

**Kunnskap
om regelverk**

**Forståelse
for at man
har et
regelverk**

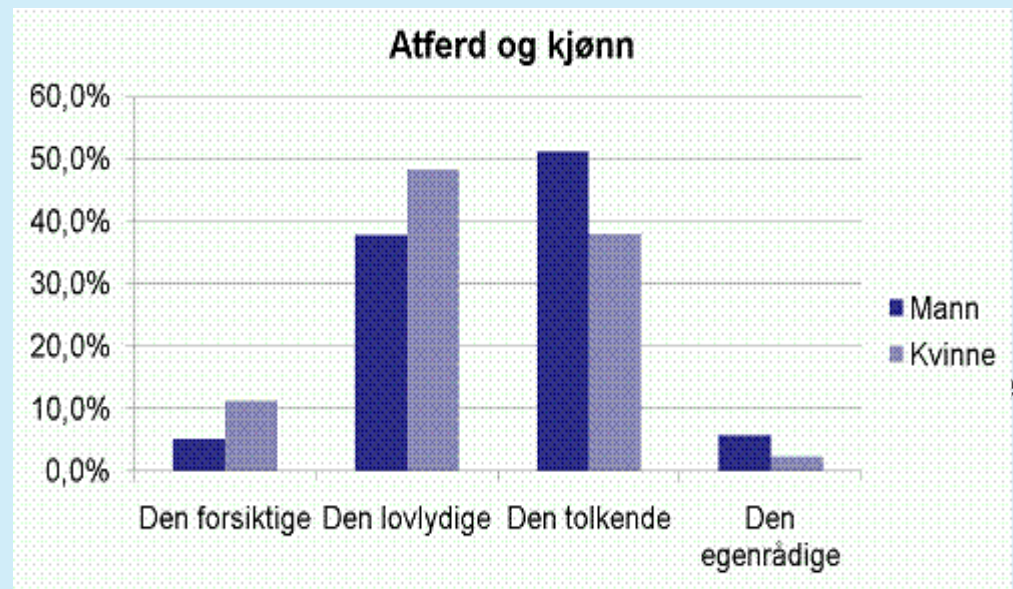
**Viljen til å
etterleve
regelverk**

- Kunnskapen om regelverk er lavest
- Sammenheng mellom forståelse og etterlevelse
- Sekretærer og ledere med personalansvar skårer høyere på kunnskap
- Nyansatte har lavere kunnskap
- Kjønn og alder synes ikke å ha betydning

Atferdstyper og opplæringsformer

- "Atferdstype" påvirker sikkerhet
- > 50 % av ansatte i Helse Sør-Øst er i den tolkende eller egenrådige gruppen
- E-læring, undervisning i klasserom og eksterne kurs foretrekkes
- Stor spredning i forhold til hvilke metoder for opplæring som foretrekkes

Viljen til å
etterleve
regelverk

eKommune 2012 – lokal digital agenda

- System for elektroniske pasientjournaler er anskaffet
- Helse og omsorgspersonell har ikke nødvendig kompetanse for bruk av EPJ - systemer
 - *Kommunene må fokusere på kompetansetiltak som styrker de ansattes evne til å bruke IKT på generelt grunnlag.*
 - *Det er behov for bedre IKT-opplæring i utdanningen av helsepersonell.*

KS IKT-forum. IKT i helse og omsorg: 6 Ufordringer på det tjenesteytende nivå

K I T H

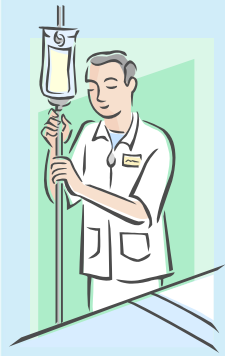
~samhandling for helse og velferd

IKT – digital - eHelse

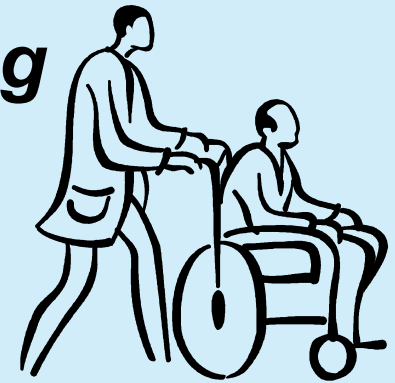
*3 fremmedord i
rammeplanen?*

Departementet

- Det er den enkelte høyskole sitt ansvar
- Rammeplan for sykepleie
 - Generell del – 0 treff
 - Utdanningsspesifikk del -0 treff
- Studieplaner /fagplaner sykepleie (8 høyskoler)
 - IKT – 5 treff
 - Digital kompetanse - 0 treff
 - -eHelse - 0 treff

Studenter i helse- og sosial fag

Bruk av digitale verktøy til studieformål

- Bruker minst tid med datamaskin til studieformål, i selve undervisningen og til private formål
- Mere bruk av fag- og biblioteksdatabase

Fokus på elektronisk pasientjournal

- Studentene har gode kunnskaper i bruk av IT
- Studentene har lite kunnskap og lave ferdigheter i elektronisk dokumentasjon
- Lærerne har mangelfulle kunnskaper om anvendelse av elektronisk dokumentasjonsverktøy
- Lærerne har lite praktisk erfaring med bruk av elektronisk dokumentasjon

K I T H

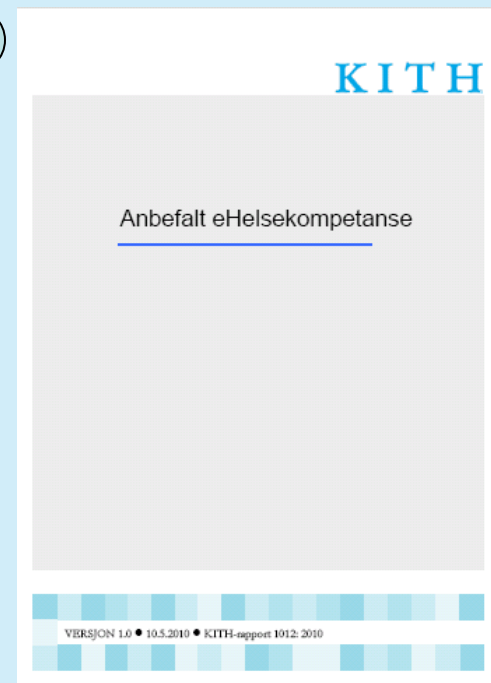
~samhandling for helse og velferd

Hva er Anbefalt eHelsekompetanse

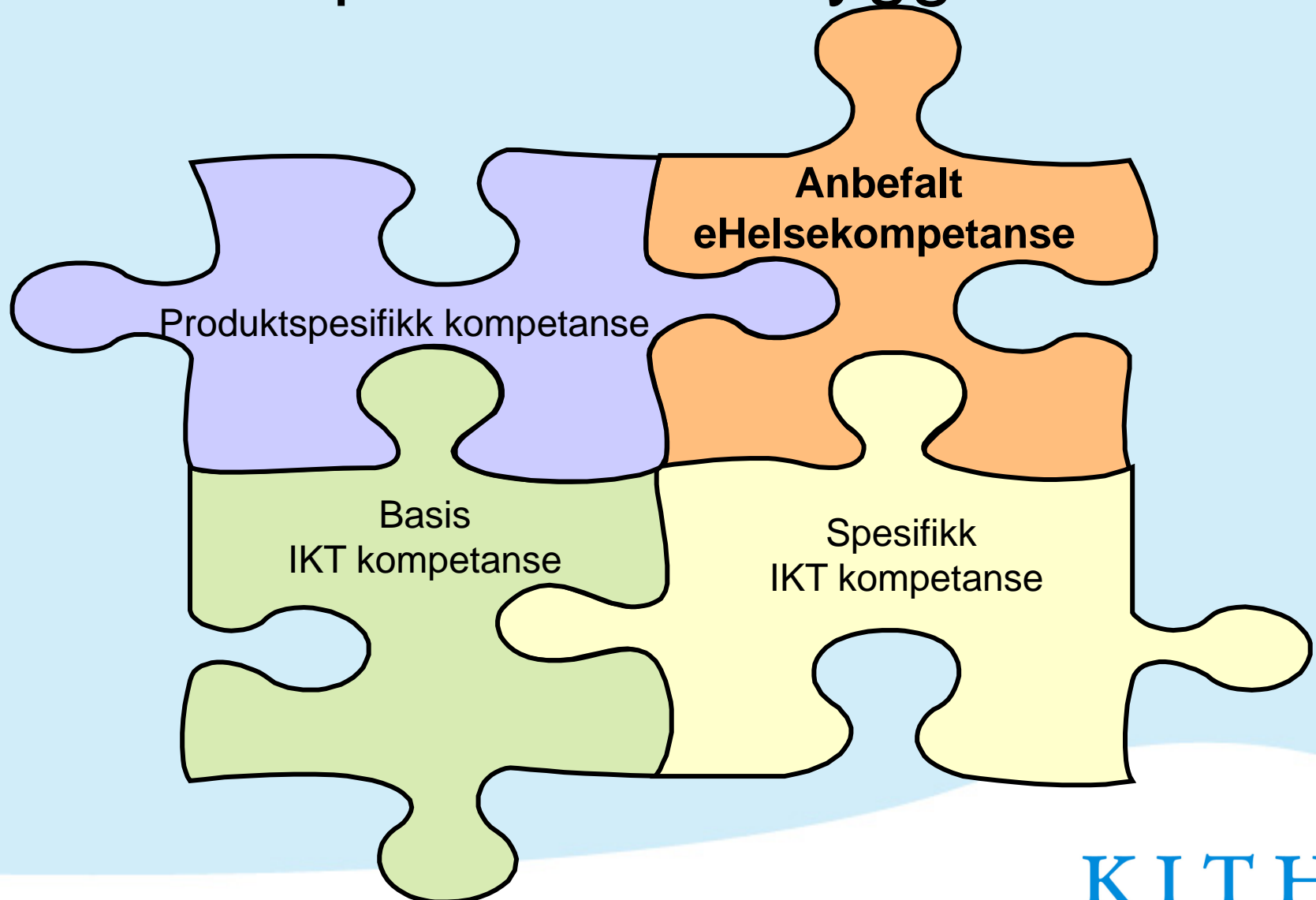
KITH-rapport 1012:2010

Et rammeverk for hvilken kompetanse personell i helse- og omsorgssektoren bør inneha når eHelsesystemer benyttes og helseopplysninger behandles elektronisk.

- Personvern
- Pasientsikkerhet

Fire komplementære byggeklosser

Læringsutbytte

Har forståelse for

- har kunnskap og er kjent med temaet gjennom studium, observasjon, undersøkelse eller erfaring og kan oppdatere sin egen kompetanse (kunnskap og ferdigheter) på temaet.

Er orientert om

- vet om og er informert om temaet og kan kort si noe om hva /hvordan / hvorfor dette er relevant i forhold til arbeidet.

Har forståelse for...

Nr.	Læringsutbytte	Eksempler på relevante tema for læringsutbytte
1.	Har forståelse for at eHelsesystemer skal gjøre det mulig å ivareta pasientsikkerhet og personvern	<ul style="list-style-type: none">• Synliggjøre juridisk ansvar for dokumentasjon• Synliggjøre klinisk vurdering• Tydeliggjøre fagansvar• Sikre kommunikasjon• Sikre kvalitet og kontinuitet i helsehjelpen• Etikk og etisk refleksjon relatert til personvern, informasjonssikkerhet og eHelsesystemer
2.	Har forståelse for pasientens rettigheter ved behandling av helse- og personopplysninger og forstår konsekvensen av dette	<ul style="list-style-type: none">• Pasientens rett til innsyn, informasjon og samtykke• Pasientens rett til retting og sletting• Når samtykke kan fravikes• Pårørendes rettigheter, egne preferanser mm
5.	Har forståelse for begrep som har betydning for bruk av eHelsesystemer	<ul style="list-style-type: none">• Hva er personopplysninger• Hva er helseopplysninger• Hva betyr behandling av helse- og personopplysninger• Hva er sensitive personopplysninger• Hva innebærer deling av journalopplysninger• Hvilke dokumentasjonsplikter har helsepersonellet

Flere læringsutbytte med "forståelse"

Nr.	Læringsutbytte	Eksempler på relevante tema for læringsutbytte
10.	Har forståelse for og ferdigheter i hvordan man navigerer i et elektronisk pasientjournalssystem	<ul style="list-style-type: none">•Å søke frem en spesifikk journal•Å søke frem spesifikk informasjon i en journal•Å søke opp pasientadministrative rapporter basert på bestemte søkekriterier (for eksempel innleggesdato, post, enhet/ tjenestetype)•Å søke frem rutinerapporter (pasientlister, operasjonsprogram eller lignende)•Å søke frem bestemt type informasjon basert på forhåndsdefinert rapport
11.	Har forståelse for formålet med opprettelse av helseregistre	<ul style="list-style-type: none">•Hva er helseregister•Hva er databehandlingsansvarlig•Ulike typer helseregistre•Behandlingsrettet helseregister for eksempel•Elektronisk pasientjournal•Pasientadministrative system•Sentrale helseregister hjemlet i lov•Helseregister (sentrale, regionale og lokale) som krever konsesjon

Er orientert om...

Nr.	Læringsutbytte	Eksempler på relevante tema for læringsutbytte
21.	Er orientert om lover, relevante forskrifter og andre føringer som er sentrale for helsetjenesten og området eHelse mer generelt og hvilke konsekvenser disse har for den enkeltes arbeidssituasjon	<ul style="list-style-type: none">• Lover som<ul style="list-style-type: none">– Personopplysningsloven, helseregisterloven, pasientrettighetsloven, helsepersonelloven, helseforskningsloven• Lov om behandling av etikk og redelighet i forskning• Forskrift om pasientjournal• Forskrift om behandling av personopplysninger• Norm for informasjonssikkerhet• Nasjonal strategi for elektronisk samhandling i helse- og omsorgssektoren 2008 – 2013 (Samspill 2.0)• St.meld. nr. 47 (2009) Samhandlingsreformen• NOU 2009: 1 Individ og integritet Personvern i det digitale samfunnet• Nasjonale helseplaner: Nasjonal helseplan (2007 – 2010)
22.	Er orientert om føringer som har betydning for elektronisk samhandling mellom helsepersonell og pasient og vilkår for slik bruk	<ul style="list-style-type: none">• Pasientrettigheter, - involvering og medvirkning• Individuell plan• Begrensninger på bruk av e-post• Annen pasientkommunikasjon• Virtuelle møteplasser

Kapittel 6. Begrepsbruk og ordforklaringer

6.1 Personvern, pasientforløp og pasientsikkerhet

6.2 IKT og eHelse

6.3 Informasjonssikkerhet

6.4 Tilgang og autorisasjon

6.5 Helseregister

6.6 Databehandling

Hvem er Anbefalt eHelsekompetanse for?

Utdanninger innen medisin og helsefag

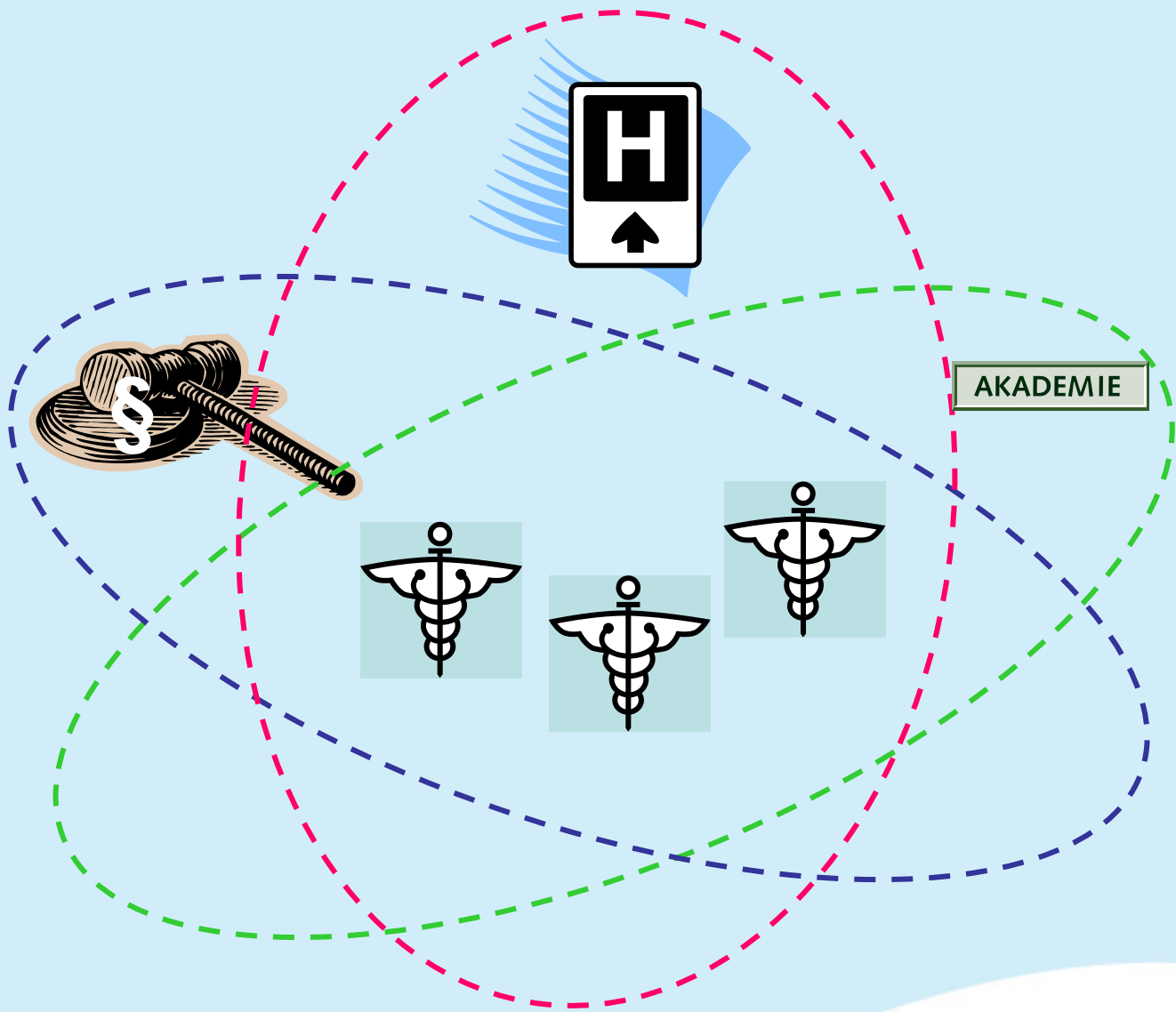
Virksomheter innen helse- og omsorgstjenester

Undervisningen må tilpasses behov den aktuelle gruppen av helsepersonell har!

K I T H

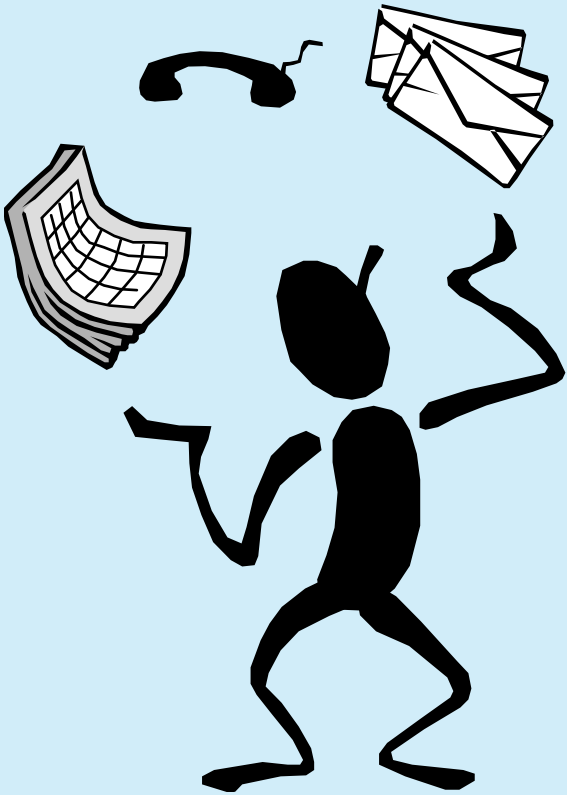
~samhandling for helse og velferd

KITH

~samhandling for helse og velferd

eHelse og samhandling

I hvilken grad er digital kompetanse og eHelse et tema for samhandling og koordinasjon?

- Departementsnivå
- Direktorat
- De enkelte høyskoler og universitet
- De enkelte virksomheter

Oppsummering

- Formalisering
- Utvikle opplæringsprogram
- Spredning og videre forvaltning
- Evaluering og identifisering av nøkkelfaktorer

**eHelsekompetanse - en
forutsetning for å lykkes med
informasjonsrevolusjonen**

Takk til

Fagrådet

deltakere fra kommune- og
spesialisthelsetjenesten og
profesjonsorganisasjonene

Høringsinstansene

Helsedirektoratet

finansierte arbeidet

Kontaktinformasjon

Astrid Brevik Svarlien

KITH AS

Sukkerhuset

7489 Trondheim

astrid.svarlien@kith.no

www.kith.no

KITH

~samhandling for helse og velferd

KITH

~ samhandling for helse og velferd

Vi fastsetter felles IT-språk

UTREDER
STANDARDISERER
SERTIFISERER

KITH AS
Postboks 6285 Sluppen
7489 Trondheim
firmapost@kith.no
www.kith.no

Tel 73 59 86 00 Fax 73 59 86 11